

ליד עמרת המזכירה, בטח הוחלפו עוד כמה מילים עם איתן הכר, יועצת התיקשורת של השר, והפתחלנד קיבל אלוף חרש. הגנרל שלא חיסל את האינתיפאדה בעזה, הלך לא לחסל את האינתיפאדה בגדה, אבל עם הבנה עמוקה יותר של המיסדר התיקשורתי.

מרדכי והתיקשורת

רומאן של איציק מרדכי והתיקשורת התחיל ברגל שמאל. כאשר היה תתי אלוף, בעיקבות ערויות שקר, הוא הוחשב כרצח החוטף מקו 300. אחר־כך, כאשר הפרשה התפוצצה, העיתונות, שהעלתה את מרדכי על המוקד, לא התנצלה, אבל התחילה לכתוב עליו כחיבה גדולה. האלוף הראשון ממוצא כורדי. החייל הפשוט מטבירה, שהפך לאלוף של החיילים. ידיד ישובי־הצפון (שם שירת והתגורר בסאסא, קיבוץ של השומר הצעיר). עכשיו התחילו להופיע התמונות בעיתונים. האלוף מרדכי במסיבה זו, ואיציק מרדכי כפאנ הזה. עיתונאי באר־שבע, מקום מושב הפיקוד, חגגו בעמודים הראשונים של עיתוניהם במבול של דיווחי־הבל.

בהתחלה היה נראה שהאלוף נהנה מהתיקשורת, אבל אחר־כך, כאשר הגיעו ריקושטים, הוא הבין יפה מאוד שהאימרה העתידית היא, שלפיה לא חשוב מה כותבים כל עוד מאיימים כפאנ את השם, היא אימרת־כזב, ואין דבר קשה מהשתחררות מדימוי או מתוויית.

לא עוד, החליט, כיכוב במסיבות, והפסיק את אהבתו הגדולה, שהיא התרועעות עם האוכלוסיה האורחית, ויצירת קשר בלתי־אמצעי עם כל מיני אנשים, מכל מיני חוגים. וכך, עם מיטעני־הלקחים הזה, הוא הגיע, כ־4 בחודש אוגוסט, אל פיקוד־מרכז.

הוא הגיע אל עיר־הסערה, ביריעה ברורה שמרגע זה ואילך לא מקומנאי באר־שבע וערד יעסקו בו, אלא אלתות־הטלוויזיה הגדולות של העולם. מרגע זה, הוא מפסיק להיות אלוף רגיל בצה"ל, ומתחיל בשלב המדינאות, כי הוא יודע, אלוף לא־כתול ששירת בעזה של האינתיפאדה, שאף אחד לא יחסס להקריב גם אותו, ולא חשוב כמה כוסיית נלגמו בצוותא. אבל אם הוא יצליח, הצבא פתוח לפניו, לכל תפקיד שירצה. ולהצלחה, הוא יודע, פירושו להיראות כמצליח.

ישראל של שלהי 1989, שהאינתיפאדה משעממת את קוראיה שהסתגלו למצב, לא מתעסקת באירועי השטחים, ומבקשת שלא יטרידו אותה בשטיות האלה, שנראות אותו הדבר בכל יום, ורק שמות הערכים הנפגעים מתחלפים.

ישראל הזאת, שאותה משרת עכשיו האלוף מרדכי, רוצה רק בתחושה שיש מישהו שעושה שם סדר, וזו אותה תחושה בדיוק שהשר, שמינה את מרדכי, רוצה להשיג. ועכשיו צריך לעשות את זה.

הבארן פון־מינכהאוזן

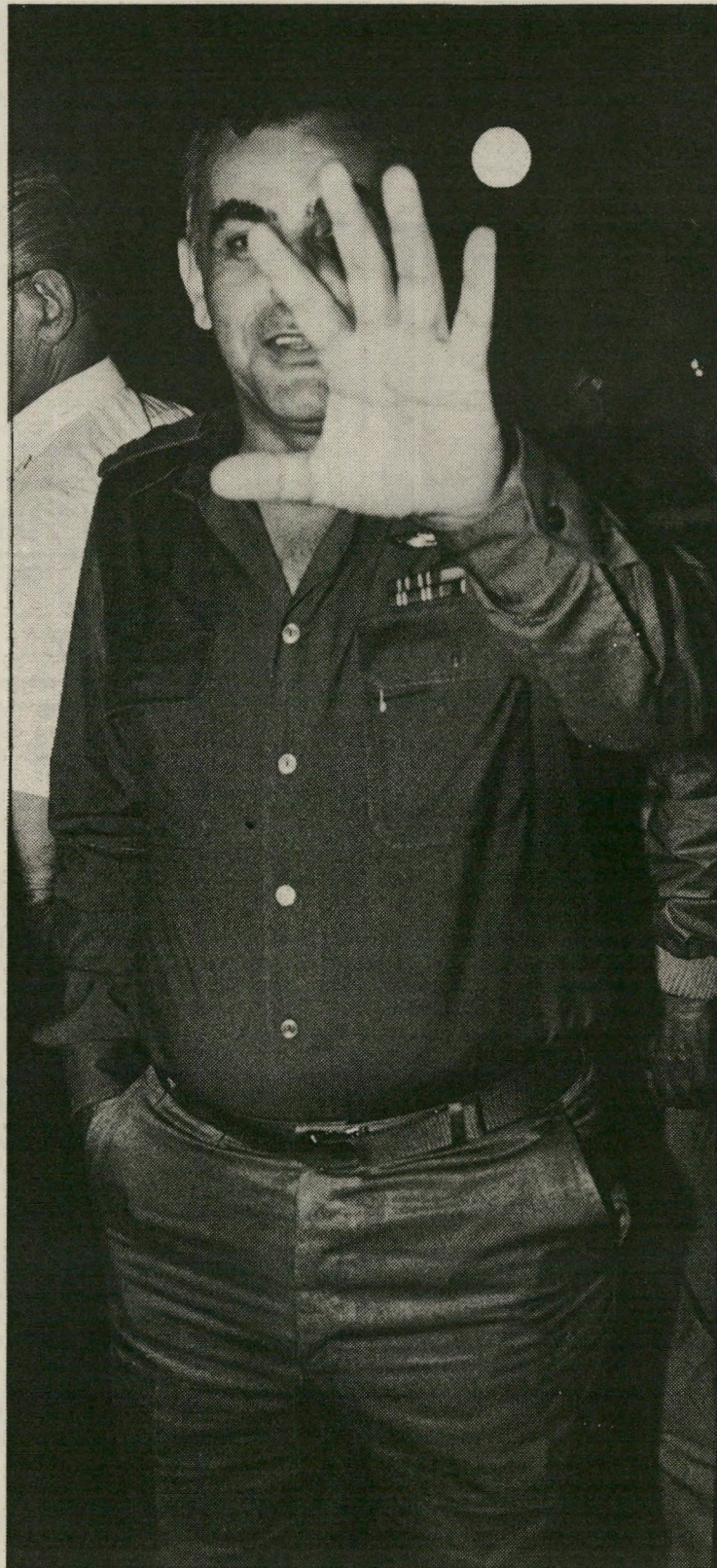
הנה, לא עובר שבוע כתפקידו החדש, והעיתונים מתחילים לרווח. יום ראשון, ה־13 באוגוסט: עמוד ראשון בדיעות אחרונות, כותרת — האלופים מרדכי ווילנאי תתמו על צו המתיר החוקת חשודים במעצר מינהלי למשך שנה. ובעמוד 12 של אותו העיתון, תמונת־ענק של האלוף במערת המכפלה.

פתיחה חלשה? חכו יומיים, לעיתון דבר של ה־15 באוגוסט ככותרת הראשית (!) של העיתון: "מרדכי מפעיל שיטה של ענישה קיבוצית. איטום אזורי־פגיעו ושיתוק המיסחר והחיים".

מעריב של אותו היום מכשר, אף הוא בכור תרת הראשית, על העיתון: "יותרפו צעדי העונשין".

קרה משהו? לא, באמת, אתה שרתת בשטח חים. ואם לא אתה, אז החבר שלך. אבא שלך. הבן שלך. ענישה קיבוצית זה דבר חרש? שיתוק המיסחר עוד לא כוצע במקומותינו? אבל אלה הכותרות במגילת־מרדכי.

משעניה, סוחר־הזהב מבתיים, שקרא לאלוה הנביא וראה את האלוף מרדכי, לא חשב שבקריאתו הוא מספק למרדכי דבר שאותו חיפש זמן רב: הצלחה אחת ברורה באינתיפאדה

ענת סטרוביט, העולם הזה

למחרת, יום רביעי, כתבת־ענק בדיעות אחרונות. הכותרת: "האלוף מרדכי אותת — אצלי תשלמו ביוקר על פיגועים". ובנוסף המשמר של אותו היום, תמונתו של האלוף מרדכי והרמטכ"ל. דן שומרון נבלע ברקע, ואת מרכז־התמונה תופס האלוף החדש. מתחת לתמונה יש כיתוב של המקור שמסר את התמונה למערכת העיתון: דובר־צה"ל.

ועוד כותרת באותו היום: "האלוף מרדכי מתכנן תעודת־מעבר לישראל והגברת הנישה".

מתכנן. מה שיהיה כאמת מחרתיים כבר לא מעניין. הכותרת נכתבה, והתורעה הציבור רית נמצאת בעיצומו של תהליך־העיצוב. מעריב של יום ראשון, ה־20 באוגוסט, שבוע ויומיים בלבד אחרי שהתחיל מרדכי בתפקידו, מקדיש מיסגרת ארומה בעמוד הראשון לעובדה ש"צה"ל מקים מאחורי־קבע לאורך כביש חוצה־שומרון".

בדיעות אחרונות זו הכותרת הראשית, המרגישה את חלקו של האלוף באסטרטגיה החדשה: "בהוראת האלוף מרדכי". כרי שלא יהיה כאן ספק מי עושה את הסדר החדש.

אבל אתה, שהיית כבר במילואים בשטחים, או שמעת משהו, לא כל־כך מבין את הידיעה. מה זאת אמרת, עמדות־קבע חדשות? הרי שם, בעמדות־קבע כאלה, שרתת במשך 45 יום רק בחורש יוני! אתה צודק, ועמדות כאלה, מיקומן ומשך הזמן שבהם החיילים נמצאים בהן, הוא עניין שבשיגרה, הנתון כי אחריות מפקדי גזרות־מישנה.

אבל אתה כבר מקשר את הצעדים הנמרצים לאלוף מרדכי, כמו את הגישה המיידית ואת תחושת בעל־הבית. האפקט מושג, ואפרי לו הידיעה בעיתון על ה"מישומר". המספרת על הצעת האלוף מרדכי להרים כדורים־פורחים מעל מחנות־הפליטים, ולצלם מהם את הגעשה בתוך המחנות, לא מעוררת גיחוך. הכדורים עוד לא פטים, והרעיון נשמע כמו טאקטיקת הברון פון־מינכהאוזן, אבל אתה שוב משייר את המילה "יומה" לאלוף שהגיע מזה.

הבור של משעניה

פרשה הדראמטית עם שאול משעני ניה וחילוצו מהבור על־ידי האלוף מרדכי, שהייתה מתנת־השבת של האלוף לעם ישראל, היתה, בינתיים, השיא.

משעניה, סוחר־הזהב מבתיים, שקרא לאלוה הנביא וראה את האלוף מרדכי, לא חשב שהוא עצמו, כאשר הכתיר את האלוף בתואר הנבואי, הפך לסנטה־קלאוס, ונתן לאלוף את המתנה שכולם חיפשו כבר הרבה מאוד זמן: הצלחה אחת, ברורה, באינתיפאדה.

מרדכי היה בשטח כבר מהלילה הקודם לגילוי, כאשר שרות־הביטחון־הכללי עלה על העקבות. כאשר נמסר לחוקרי השב"כ על מקום הבור, היה זה האלוף שהגיע אליו ראשון, בראש החיילים שעליהם לקח את הפיקוד עוד מאז תחילת המיבצע. איתו, עם מרדכי, היו ליד הבור גם ראשי־הלישכה והפינאפון הנייד, שנמצא בידי מרדכי כל הזמן.

משעניה חולץ, ומרדכי חייג בפלאפון לנג' צה"ל. כדי להביא את הבשורה לכולם בשידור חי, כאשר הוא עצמו משמש גם ככתב וגם כגיבור הראשי. באולפן של נגי צה"ל שמחו מאוד על הטלפון הארום הזה. אבל כאשר מרדכי שמע שהאיש מאחורי המיקרופון באר תו רגע הוא שמואל טל, הכתב הצבאי של חדשות שעשה במיקרה את ימי־המילואים שלו בתחנת־השידור, הוא ניתק את השיחה עם ישראל יחכה קצת, כי מרדכי לא מרבר עם שמואל טל, ובית־דיון לא יעזור.

יש כאן סיכסוך ישן, על דיווחים שהאלוף לא אהב, ואולי בצדק, וככה, שלום קיטל, שרר קול ישראלי. תמה ושמח לקבל את השיחה מהאלוף שבשטח, והוא היה זה שניהל את השידור הדראמטי שהתחיל באלוה הנביא והבור, והסתיים כיללות־השימחה הסרי ריות כבית המישפתה כבתיים.

לא חשוב, באמת, החשבון האישי שיש להמשיך בעמוד 56)